

ДЖАРИЛГАЇЦЬКА ЗАТЮКА — затока Чорного моря лагунного походження, розташована в межах Причорноморської за- падини. З Пн. і Зх. обмежена корінним берегом, з Пд. — **о-вом Джарилгач**. На Сх. сполучається з Каркінітською затокою, тут межа її умовна, проходить по лінії мис Джарилгач — мис Джалдихан. Пл. бл. 646 км², довж. 68 км, шир. 1–16 км. Сх. частина затоки має глиб. до 9 м; зх. — мілководна, глибина до 4 м (понад 30 % пл. мають глиб. до 1 м), сполучається з відкритим морем вузькою промоїною, яка періодично засипається піском внаслідок згінно-нагінних процесів (амплітуда коливань рівня води сягає 137 см). Переважають пн.-сх. вітри (під час шторму — 20–40 м/сек.). Пн. береги глинисті, місцями піщані, пд. — низькі, піщані, мулисті. У донних відкладах мули з піском, черепашки. Пересічна температура води влітку — 23 °С, взимку затока замерзає. Льодостав триває від 1 до 30 діб. Солоність до 17 ‰, біля пн. берегів вода

опріснена. На гідрорежим затоки впливає водовідведення із зрошувал. і дренаж. каналів. Флору затоки складають майже 70 видів донних макрофітів (зокрема зостери, рдест гребінчастий), водорості діатомові та харові, понад 40 видів планктонних. У фауні — понад 80 видів зоопланктону (переважають ракоподібні), є 2 види медуз. З риб найчисельніші бичкові, кефалеві, камбалові, голкові. Ссавці представлені 3-ма видами дельфінів: білобочка, афаліна, азовка (усі занес. до Червоної книги України). Дж. з. — водно-болотне угіддя міжнар. значення. Навесні над затокою пролітають понад 100 видів (бл. 1,5 млн особин) водно-болотних птахів: гуси, качки, мартини, кулики, лебеді, останні, як і багато ін. птахів, у теплі зими зимують. Зустрічаються 6 видів безхребетних і 9 видів риб, занес. до Червоної книги України. На березі затоки — дит. курорт та порт м. Скадовськ, курорт смт Лазурне (обидва — Херсон. обл.) та ін. Затока потерпає від підвищення рівня солоності води, евтрофування, забруднення пестицидами і мінодобривами, від замулення внаслідок днопоглиблювал. робіт та добування піску, виносу ґрунту зі стічними іригацій. водами тощо.

Рекомендована література

1. Природа Херсонської області: Фіз.-геогр. нарис. К., 1998;
2. Биоразнообразие Джарылгача: современное состояние и пути сохранения // ВЗ. 2000. Спец. вып.

М. Ф. Бойко

Бібліографічний опис:

Джарилгацька затока / М. Ф. Бойко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-23944>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).